

DOCUMENT DE POSICIÓ SOBRE L'AVORTAMENT

INTRODUCCIÓ

La necessitat d'una regulació de l'avortament, superant la simple i poc concreta despenalització del 1985, s'ha fet més evident en els darrers anys a causa dels conflictes, en un i altre sentit, generats per la mateixa indefinició de la llei.

Tant ERC com altres forces parlamentàries ja havien intentat introduir, en passades legislatures, proposicions de llei de regulació o modificació de la llei de l'avortament del 1985 però aquestes iniciatives varen ser refusades per àmplia majoria pel vot conjunt de PSOE i PP.

Com a responsable en Reproducció Humana de la Comissió de Deontologia del Col·legi de Metges és un tema que he anat estudiant i sobre el que em deliberat i debatut amb molts professionals des de fa 3 anys. Precisament el proper 4 de Novembre presentaré un document ampli sobre la interrupció de l'embaràs a l'Observatori de Bioètica i Dret del Parc Científic de Barcelona. També és un tema que he comentat amb diferents membres de la sectorial de sanitat d'ERC, encara que no hagi estat objecte de cap reunió específica.

La possibilitat de que finalment, dins de la present legislatura es pugui concretar una nova llei de regulació de l'avortament, m'ha mogut a presentar-vos un esquema inicial de posicionament que podem anar desenvolupant i enriquint amb les vostres aportacions.

CONCEPTES

a) Segons el Diccionari Enciclopèdic de Medicina

Avortament:

Extracció o expulsió d'un fetus o embrió abans d'assolir la viabilitat.

Les societats científiques internacionals recomanen considerar avortament quan es produeix abans d'arribar a la setmana 22 de gestació o als 500 g. de pes. (1)

b) Segons el Diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans

Avortar:

Parir prematurament abans que el fetus sigui viable. (2)

L'avortament segons aquestes definicions estaria limitat en el temps, abans de les 22 setmanes de gestació o del 500 g. de pes fetal des del punt de vista tècnic o abans de la viabilitat fetal en un sentit més general. El terme avortament no pressuposa voluntarietat. L'enunciat interrupció de l'embaràs, és, en canvi, de creació més recent i denota voluntarietat sense donar cap límit d'edat gestacional, pes o viabilitat fetal.

Finalització de l'embaràs versus interrupció de l'embaràs. Qüestió d'objectius.

Un altre enunciat utilitzat sovint en medicina és el de finalització de l'embaràs. En aquest cas, com en la interrupció de l'embaràs, també es tracte d'una actuació

voluntària però amb uns objectius diferents. La finalització d'un embaràs pot ser necessària en determinades patologies en benefici de la mare, però també en benefici del fetus. En la finalització de l'embaràs el primer objectiu és salvaguardar la mare però el segon objectiu és salvaguardar el fetus. En aquests casos s'intenta allargar l'embaràs cap a etapes on la viabilitat fetal estigui més assegurada i hi hagi un risc més baix de seqüeles. Poques patologies requereixen una finalització urgent de l'embaràs.

En la interrupció de l'embaràs l'objectiu principal és acabar amb l'estat gestacional eliminant el fetus i per tant sense cap intenció de que aquest sobrevisqui.

Viabilitat

La viabilitat fetal començaria als voltants de les 22 setmanes d'embaràs. No hi ha esperança de supervivència abans de les 22 setmanes d'embaràs.

Hi ha un consens general per adoptar mesures actives a partir de les 25,0 setmanes. La ressuscitació s'ofereix a tots els nadons que no tinguin anomalies fatals.

SITUACIO ACTUAL

Segons la Generalitat a Catalunya es practiquen més de 20.000 interrupcions voluntàries de l'embaràs (IVE) en centres autoritzats. Aproximadament el 98% en centres privats. El perill per a la vida, la salut física o psíquica de la dona és el que s'indica com a motiu de la intervenció en més del 99% dels avortaments notificats dels centres privats. Els avortaments en centres públics estan relacionats més freqüentment amb malformacions fetals. La interrupció de l'embaràs en clíniques privades s'encareix conforme avança la setmana de gestació i pot superar els 5.000 euros per pacient en els límits de viabilitat. Aquests fluxos d'avortaments tardans, han generat un gran volum de negoci per a uns pocs centres

En la majoria de països democràtics la pràctica de l'avortament està força regulada i amb esquemes semblants. Unes primeres setmanes en que l'avortament és lliure. En més de la meitat dels països de la Unió Europea, aquest termini està fixat en les 12 setmanes.

Un segon període en que calen situacions de malaltia materna greu o malformacions fetals per justificar-lo. Com més avançat és l'embaràs més greu cal que sigui la malaltia o malformació. A partir de que el fetus es considera viable (encara que evidentment necessiti amb ajut mèdic per sobreviure) no es pot interrompre l'embaràs. Si per alguna malaltia greu cal finalitzar l'embaràs prematurament no es mata el fetus si no que es dona suport al prematur viable.

Com més greus son les malformacions fetals més tard es permet la interrupció de l'embaràs (algunes són incompatibles amb la vida).

PROPOSTA

Un esquema avançat de regulació de l'avortament, assumible pel sistema sanitari públic català podria ser:

- 1) Un primer termini, potser fins a les 8 setmanes, lliure i gratuït. En aproximadament un 95% dels casos es podria resoldre amb tractament mèdic, sense necessitat d'intervenció quirúrgica
- 2) Un segon termini, potser fins a les 12 setmanes, lliure però no subvencionat o amb copagament.
- 3) A partir de les 12 setmanes, caldria una indicació real i greu de patologia materna que millorés amb la finalització de l'embaràs o bé l'existència de malformació o patologia fetal greus.
- 4) Amb fetus amb malformacions incompatibles amb la vida l'embaràs s'han de poder interrompre en qualsevol moment del mateix. En casos de malformacions o patologia fetal greus cal allargar el termini d'interrupció.
- 5) Si per alguna malaltia materna greu cal acabar l'embaràs quan el fetus ja és viable, cal fer-ho atenent al fetus en les millors condicions per assegurar la seva supervivència en les millors condicions.

Allargar el termini d'avortament lliure més enllà de les 12 setmanes, beneficia a molt poques dones i fa augmentar significativament els avortaments per sexe fetal. Els avortaments de segon trimestre per gènere fetal femení son especialment alts en algunes comunitats d'immigrants.

L'elecció sovint, no es fa entre una cosa bona i una dolenta. L'elecció més sovint es dona entre dues coses bones, per triar la millor, o entre dues coses dolentes, per optar per la que ho és menys. En aquest sentit, la interrupció de l'embaràs no es considera mai una activitat positiva ni per la dona que la pateix ni pels professionals que la realitzen, però pot ser acceptada per moltes persones com a mal menor, davant la possibilitat de continuar amb un embaràs no desitjat ni acceptat o davant la perspectiva de tenir un fill amb greus deficiències.

Caldria analitzar, si es produeixen mancances en l'educació reproductiva i en la divulgació i us del mètodes contraceptius. Cap país considera l'avortament legal com un mètode de control de la natalitat a promocionar.

GARANTIES

Cap dona pot ser obligada a avortar en contra de la seva voluntat o amenaçada o coaccionada en el mateix sentit. En totes les legislacions, és delictes l'avortament sense consentiment de l'embarassada.

L'avortament està limitat als fetus no viables. Quan pel motiu que sigui calgui finalitzar un embaràs amb fetus viable s'ha de oferir a aquest el millor suport mèdic per assegurar la seva supervivència en les millors condicions.

S'ha d'oferir a totes les dones que es plantegin avortar informació sobre alternatives com ara ajuts econòmics als que poden accedir i la possibilitat de donar el fill en adopció.

La tercera, fonamental, és que qualsevol llei de l'avortament ha d'anar acompanyada d'educació en salut sexual i reproductiva i de polítiques que facilitin l'accés real i efectiu a la informació i als mètodes anticonceptius i que fomentin la responsabilitat en l'exercici de la sexualitat, de manera que l'avortament —que no és un fet desitjable— no sigui un mètode anticonceptiu més.

Un cop la decisió de la dona és ferma cal garantir l'avortament en un termini màxim.